

Későn kapcsolnak

A magyarországi kistelepülések kétharmadában van könyvtár – a statisztikák szerint. A falvak egy részében azonban valójában csak papíron létezik; könyvet nem lehet kölcsönözni, vagy ha azt mégis, friss újságokhoz már nem lehet jutni.

Szakmai vita a Katalist levelezőlistán a „későn kapcsoló” kiskönyvtárak megszűnéséről

Lapunk múlt havi számának Sajtófigyelő rovatában közöltük a Heti Világgazdaság cikkét (Megszűnő kiskönyvtárak : Későn kapcsolnak. In: HVG, 41. sz., 2003. okt. 11. 113–114. p.), amelyre a könyvtárosok Katalist levelezőlistáján Mikulás Gábor hívta fel a figyelmet.

Süttő G. Ildikó (Chinoin) volt az első reagáló:

A „későn kapcsolnak” ugye a fenntartókra vonatkozik?

A cikkből: „A falusi könyvtárosokkal általában megbízási szerződést köt az önkormányzat, mégpedig a minimálbér arányában... Kalányos Anna szerint ha egy faluban felsőfokú végzettségű könyvtárost alkalmaznának, az könnyen feszültségekhez vezetne, mivel a tavaly megemelt közalkalmazotti fizetéssel sok helyen ő lenne a település legjobban fizetett dolgozója.”

Jó kis gubanc, nemde? – kérdezi.

Mikulás Gábor: Figyelemreméltónak tartom a cikk tartalmát, és az el nem hangzó felelősségi kérdéseket. S ebben nyilván nem a bűnbakkérés a lényeg, hanem az, hogy az eddigi ágazati irányítói gondolkodás és annak „kisugárzása” feltehetően nem a követendő út – legalábbis a tények szerint.

Pintér László: Kivételesen egyetértek Mikulás Gábor azon mondataival, amelyeket megértek. Azt azonban nem tudom pontosan értelmezni, mit jelent: „ az eddigi ágazati irányítói gondolkodás és annak 'kisugárzása' feltehetően nem a követendő út”.

Három dolgot szeretnék a HVG-cikkel kapcsolatban megjegyezni:

Ha jól számolom, háromszor írják le benne, (pedig itten nincs szerepe Ludas Matyinak) a Kalányos Anna nevet.

A cikkből kiderül, hogy a Csorba Győző

Baranya Megyei Könyvtár igazgatónőjének nevét szerette volna „eltalálni” Riba István, a szerző. Az igazgatónő neve azonban Kalányos Katalin. Az ilyen tévedések megkérdőjelezzik a cikk mondanivalóját is, mert aki ebben téved... (Pedig amit leír a cikk szerzője, igaz.)

Hiányolom én is „az el nem hangzó kérdéseket”. Hogyan alakult ki ez a helyzet, ki mit tehetne stb. Erre azonban válaszolhatnának a könyvtárosok, az írásban idézett vezetők is pl. a szaklapokban. Azt is szívesen olvasnám.

Végül: jobb-e a helyzet a városi könyvtáraknál? Vagy a felsőoktatási könyvtáraknál? Ott vajon nem lehet-e igaz: „későn kapcsolnak”? De ki kapcsol későn? És ha időben kapcsolnak, mit tehettek volna? Ki képviseli a könyvtárakat az „állami leépítőkkel” szemben? Mit tehet a könyvtáros? Aki, a Katalistról(ból) is jól tudjuk, eltartott... Vannak-e az eltartottnak jogai? Az elmúlt években még voltak: akkor mindenhol mindenki jogokról beszélt és állami kötelességekről. És most?

Murányi Péter: Kedves kollégák! A könyvtárosok remélhetőleg a HVG mellett a szaksajtót is olvassák, így már korábban is olvashatták az alábbi írást, vagy ha még nem, egy kattintás után most is megtehetik: <http://www.ki.oszk.hu/kf/2002/3/feher.html>. (Könyvtári Figyelő, 48. évfolyam, 2002. 3. szám. Kistelepülések könyvtári ellátása. Helyzetkép és szakirodalmi szemle. A szerző: Fehér Miklós.)

Az, hogy a HVG-cikk írója háromszor is rosszul írja az egyik érintett könyvtáros nevét, nem kérdőjelezi meg a cikkben leírtak igazságtartalmát, de azért azt sem kell gondolni, hogy ő fedezte volna fel a problémákat, s ő írt volna róluk először.

Szabó. G. Tibor: Kedves Gábor, én sem értem, mire célzol az ágazati irányítói gondolkodás kisugárzása kapcsán. A felelősségi kérdéstről lenne néhány észrevételem, mivel 2002 és 2004 között Révfülöp nagyközség könyvtárosa voltam,

így ennek a szférának a „csúcsáról” láttam az állapotokat.

A rendszerváltás után sok kistelepülés vágott bele a „nagy önállóságba”: lett polgármesteri hivatal, iskola, óvoda és minden, amit csak sikerült megvalósítani. Hogyan? Mint pár év alatt kiderült – s az mára már világossá vált – (anyagilag fenn-)tarthatatlanul. Nincs meg hozzá sem az önkormányzat saját, sem a településnek biztosított állami forrásokból felhasználható fedezete.

Körül kell nézni, miről is szólnak újabban az „önkormányzati társulások” meg a „kistérségek integrációja”... Ezekről a problémákról szólnak.

Persze a kiskönyvtárak sorvadásáért lehetne szidni

- az állami fenntartókat (kormánytól kezdve minisztériumig)

- az önkormányzati fenntartókat (a döntéseket meghozó képviselőket, amiért olyanok a prioritásaik, amilyenek)

- a szakmai szervezeteket (miért nem lobbiznak jobban több állami/önkormányzati forrásért)

- a könyvtárosokat (miért nem lobbiznak jobban a településükön)

És – talán túl komplex megközelítés egyeseknek – lehet, hogy nem kell szidni senkit.

A civil társadalom tagjai és képviselői – most önkormányzati szinten érte – mindenütt felállítanak egy értékrendet: mire és mennyit költhetnek a közösségért. Ha cinikus lennék, mondhatnám: a könyvtár eszméje nem falun született meg (okkal).

Nem az a baj, hogy bezárnak egy sehogyan sem működő szolgáltatóhelyet, még ha könyvtár is az éppen. A probléma az, hogy nem születnek meg helyette időben olyan megoldások és rendszerek, amelyek a falusi lakosság életminőségét ezen a téren a városiakéhoz tudnák közelíteni. A következmény, hogy falun lenni és faluról jönni rosszabb – könyvtári ellátási szempontból is.

A Murányi Péter levelében ajánlott nagyon jó, átfogó tanulmányból idézek:

„... Az ideális válasz szerint: mintegy 30–40 ezer fő képes könyvtárat fenntartani és működtetni elvárható minőségben és színvonalon. Ezt a választ természetesen – a hazai viszonyok, településszerkezet, hagyományok ismeretében – nem fogadhatjuk el. Ugyanakkor a trend arra ösztönöz bennünket, hogy ne a könyvtár fenntartás szükségességének hitében éljünk, és hogy megtegyük mindazokat a lépéseket, melyek egy átfogó

térségi ellátás technikai, technológiai, intézményi, dokumentum-, nyomdai, kötetészeti és szállítási hátterét fogják (tudják) majd megalapozni.”

El kell gondolkodni ezen is, meg azon, hogy nekünk mint könyvtári szakembereknek mit válaszol a fenti idézetre a tapasztalatunk. Nem pedig a szenvedélyünk!

Pintér László: Az én levelem „kapcsolás ügyben” nem egészen arról szólt, amiről az azt követő írások.

Nem szabad elfelejteni, hogy a Könyvtári Figyelő írása egy tudományos igényű elemző cikk, történelmi kitekintéssel 2001-ből. A „helyzet” azonban most van: a települések most kapnak ennyi vagy annyi pénzt. (A kormány szerint többet, az ellenzék szerint kevesebbet, majd meglátjuk, kinek van igaza.) A fenntartóknak, intézményeknek most kell elküldeni (netalán felvenni?) alkalmazottakat, vagyis a választ is most kell megadni. Mit tegyen a könyvtár, a könyvtáros ebben az (egyres állítások szerint neki – sem – kedvező) évben, sőt: ezekben a hónapokban. Ezt veszi észre a cikk írója is, nyilván emiatt adta írásának ezt a címet: „Későn kapcsolnak.” Ezért gondoltam én is: most kéne reagálni.

A problémát valóban nem az újságíró fedezte fel. 1989–1990 táján, többek között, én is írtam a Könyvtárosban a hálózatok, könyvtárak fenntarthatóságáról vagy -tarthatatlanságáról. (Előtte-utána meg sokan mások is írtak.) Nem voltam egyedül azzal a gondolattal (ugyanakkor sok ellenséget is szereztem vele), hogy az akkor létező könyvtárak legalább harmadát meg kellene szüntetni. (Azt hiszem, az a harmad meg is szűnt mára.) Akkor is azt mondtam azonban, most is azt mondom, nem mindegy, ki mit szüntet meg. Ha a politikusok és állami-közigazgatási vezetők rámutatnak valamire, hogy ez szűnjön meg, a szakma meg hallgat, abból nem lesz semmi jó. Nem nagyon szokott eredményre vezetni, ha csak a verdikt elhangzása után tiltakoznak az érintettek, hogy „inkább ezt vagy azt kellett volna tenni...”

Szabó G. Tibor mondata készletet még egy rövid észrevételre: „*El kell gondolkodni ... azon, hogy nekünk mint könyvtári szakembereknek mit válaszol a fenti idézetre a tapasztalatunk. Nem pedig a szenvedélyünk!*”

Erről az jut eszembe: ó, be kár, hogy ezt a nyugodt, hűvös, megfontolt hangot az elmúlt években nem hallottuk!

Mikulás Gábor: ... A szervezetek működésének eredményessége 80 százalékban a vezetőkön múlik. (Itt nyilván inkább az arány, mint a konkrét szám a lényeg.) Ezért a vezetők – és ez számos szervezetre természetesen jellemző – igyekeznek is sikerpropagandát folytatni. Ez önmagában nem baj, ám sajnos még nem olyan szintű a vezetői kultúra, hogy azt is belássuk, ez vagy az a szakmai irányelv vagy gyakorlat nem vált be. Mint írtam, nem a szidás, hanem a tanulás, a tanulságok levonása az érdekes. Persze, aki pedig kevésbé tanulékony (ti. hogy „későn ébred”), az álljon fel.

A lobbizás tanulható. Nyilván benne is van a könyvtárosképző tantervek menedzsment, ill. moduljaiban... No persze csak akkor lehet nyugodt lélekkel lobbizni, ha a háttérben becsületes, a használóknak tetsző, jó munka folyik.

Fehér Miklós cikkével nincs semmi gond, sőt! A baj inkább az, hogy a cikk tartalma alig kerül ki a szakmai bástyák közül. (A minap hallottam egy szakmai szervezet vezetőjét arról panaszkodni, hogy nem készül felmérés a kistéleplések információs igényeiről, azaz megint csak egy problémával állunk szemben.) A HVG olyan szempontból „érdekes”, hogy jóval a szűk szakmai körön kívül is tájékoztat. Ez pedig nem utolsó az imázs szempontjából. Jó tudnunk, hogy célcsoportunk hogyan, honnan tájékozódik teljesítményünkről.

A könyvtár azonban nem azért fontos, mert *könyvtár*, vagy mert eddig is volt ilyen, vagy mert szent tehát – bár tudom, hogy ezzel több lezárt Katalist-vita talán behegedt sebeit tépem föl. A lakosság döntő többsége (77–80%-a) jól megvan akkor is, ha a könyvtár felé sem szagol. Ráadásul – mint a 2002. évi Szonda-Ipsos felmérés is utal rá – egyre kevésbé tartja fontosnak a könyvtárat. Miközben persze fittyet hány a sikerpropagandára.

Érdemes közzétenni e több mint kilenc hónapja porosodó, ide vonatkozó adatokat. (Persze, csak akkor, ha a könyvtárügyi vezetők nagykorúnak tartják a könyvtárosok közösségét.) Ezek után hasznos elgondolkodni az okokon, és levonni a következtetéseket, megnézni a külső és belső körülményeket. Nyilván az utóbbi az, amiért mint szakma felelősek vagyunk, az említett 80–20% arány szerint. A vezetői magatartás kisugárzik – akár ilyen, akár olyan.

A „Managing one person library” (egyszemélyes könyvtárak menedzselése-féle) könyvek és

cikkek továbbra is nagyon hiányoznak a gyakorlatban és a könyvtárosképzésben egyaránt. (A könyv megvan a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban). Az ilyen anyagokból megtudható pl., hogy:

– a kistéleplésen akkor a leghatékonyabb a Magyar Közlöny, ha a könyvtárból az innovatív könyvtáros „szétsugározza”,

– nem gond, ha a könyvtár pl. egybe van építve a vegyesbolttal (ahogyan Maurice Line emlegette),

– hogy a kistéleplési könyvtáros könnyen kapcsolatot teremthet a gazdálkodókkal, a plébánnal, a tanítóval, a helyi mesteremberekkel, képviselőkkel stb., akár személyesen szolgáltatva nekik,

– hogy a kis postahivatalok bezárás helyett könyvtárakkal szimbiózisban is működhetnek,

– hogy az elektronikus tájékoztatópult – pl. a LibInfo – a kistéleplésen is felérhet egy plusz tájékoztatóval,

– kérdés az is, hogy a megyei könyvtáraknak a kistéleplések ellátásáért „járó” támogatása helyben vagy a megyeszékhelyen hasznosul-e hatékonyabban (vagy úgy, hogy a kistéleplés „vásárol” szolgáltatást a nagyobb könyvtáraktól),

– az innovatív könyvtáros akár a település elektronikus portálját is „megkaparinthatja” mint avatott tartalomszolgáltató.

(Legalábbis gondolom én, aki soha nem dolgoztam kistéleplés könyvtárban.)

Kérem, korrigáljanak az illetékesek, ha szükséges.)

A szakmai irányítók pl. ösztönözhetik az ilyen irányú képzést és továbbképzést, a protokollon túl is lobbizhatnak települési szövetségekkel, kidolgozott érdekérvényesítő módszereket adhatnak a könyvtárosok kezébe stb.

Centralizált és erősen hierarchikus, következőképpen felülről modernizálni akart közkönyvtári rendszerben szinte természetes, hogy a „legalsó” szint sorvad a leggyorsabban. Úgy látom, hogy az ágazati irányítás a nagy (terv szerinti) ellátórendszerek szempontjait veszi alapul. Ezzel szemben áll az az elv, hogy a végfelhasználó támogatásával piacot teremtünk az ellátórendszernek. Az előbbi a centralizálást, az utóbbi döntési jogkörök leadásával, lent tartásával (ez szóban általában meg is van!) a tudatos, önálló működést erősíti. Az előbbi egyszerűbb és látványosabb, az utóbbi hosszabb távú gondolkodást feltételez, és felszínen túli változásokat eredményez.

A legnagyobb gondnak tehát a felvilágosult abszolutista irányítási stílust tartom (noha ez több mint 200 éve volt divatban). Illetve azt, hogy e „példamutatás” legyűrzi a szervezetek és a (képzelt és valós) hierarchia alsóbb szintjeire is. Ennek veszélyére Maurice Line is felhívta a figyelmet klasszikussá vált cikkében: „...de mit tegyünk a főnökkel?” <http://www.gmconsulting.hu/inf/cikkek/077/index.html> (Érdemes időnként újraolvasni.)

Szabó G Tibor: Nagyon sajnálom, hogy Pintér László ennyire szelektíven olvasta hozzászólásomat!

Miközben P. L. a működésképtelen kiskönyvtárak felszámolását emlegető bátor publikációján mereng, sajnos ahhoz semmi hozzáfűzni valója sem akad, hogy nekünk nem a működésképtelen kiskönyvtárak aládúcolása vagy épp a dúcok kirúgása a feladatunk, hanem az, hogy szaktudásunkkal hozzájáruljunk az általam hiába említett életminőség-fenntartáshoz és -fejlesztéshez az információ-hozzáférés terén. Tehát azt kérdezném most, Pintér úr milyen szakmai lépéseket is javasolt 89/90-es cikkében, melyek előmozdították volna az „információs vagy könyvtári ellátási életminőség-javításnak” a megvalósítását a kistelepüléseken? Bibliobuszt? Gyorsan és egyáltalán: valóban frissülő letétet? Települési integrált szolgáltató központot (könyvtár + posta + vegyesbolt + tyúkudvar)? Miegyebet?

Talán olvasták/hallották már, hogy a kistelepüléseken sok minden más is megszűnik: nincs saját plébános (a templomot ugyan nem bontják le, de omladozik), megszűnőben a postahivatal (mert gazdaságtalan), iskolára se nagyon futja, és foggal-körömmel őrizgetik legalább az alsó négy osztály fenntarthatóságát, orvos heti egy-kétszer rendel 2 órában (ez arra se elég, hogy Manyi néni meg Józsi bácsi receptjeit megírják) stb.

A könyvtár egy tünete a „kistelepülés-szindrómának”, és az nem a könyvtárról szól leginkább, hanem általában a kistelepülési szolgáltatások gazdasági fenntarthatóságáról.

Keressünk felelőst? Jó. Nevezzük azt civil társadalomnak, amelyik képtelen a szomszéd három-négy faluval közösen kialakítani valami értelmeset, működtethetőt. Kistérségi társulások? Én szurkolok ezeknek, mert a '90-es évek elején azt láttam, hogy a sok kis úrhatnám közösség hogyan vicсорog egymásra (= megutálták az addigi közös tanácsi rendszert?)... Most sem tetszik so-

Kedves olvasóink!

A Könyvtári Levelező/lap megrendeléseit továbbra is folyamatosnak tekintjük.

Ha előfizetésükön nem kívánnak változtatni, nem szükséges külön megrendelést írniuk.

Kérjük azokat az előfizetőket, akik valamilyen oknál fogva még nem rendezték a 2003. évre szóló számlájukat, szíveskedjenek megtenni legkésőbb december 10-éig.

Köszönjük!

kaknak, hogy X faluban épül fel a közös faluház vagy Y lesz a közös közigazgatási székhely.

De akkor is újra be kell látni: egymás nélkül nem megy, egymás nélkül nem futja többre.

Mikulás Gábor sem hiszi igazán, hogy jó lob-bival lehet/kell megmenteni működésképtelen kisgyűjteményeket:

Heti 2–4 órában pénz nélkül folyhat bármi, az csak 2–4 órányi „valamivel” lesz ekvivalens. A kistelepülésen a Magyar Közlöny a polgármesteri hivatalba jár, az pedig technikai kérdés, hogy a könyvtár a vegyesbolttal, a postával vagy a tyúkudvarral integrálódik. Attól még csak integrált lesz, jobb, hatékonyabb aligha. Vagy a fél kiló kenyér és a két karácsonyi képeslap mellé visznek egy kis Adyt is – ha már ott járnak? Igaz, személyre szabottabb szolgáltatásokat ki lehetne alakítani – de nem azzal az Y főfoglalkozást üzővel, aki 2–4 órában „érzi magát” könyvtárosnak. Az ilyen „mindenhol el lehet sütni” ötletnek az a bajuk, hogy a konkrét feltételek mellett mindjárt nyikorognak.

Mikulás Gábor ötletkavalkádja – bár minden szava megszívlelendő :-)) – inkább szól a prosperitásukért küzdő közepes és nagyközségekről, mint a kistelepülésekről. Ráadásul ezeket sem lehet ki-lóra összehasonlítani: más egy szabolcsi 1500 lelkes agrárfalu, megint más egy 1500 lelkes balatoni nagyközség mindenféle helyi adóval és idegenforgalmi bevétellel a háta mögött...

Pintér László: Kedves Szabó Kolléga! Nem értem a felháborodását. Amennyiben Önnek csak egy gondolatára reagálok, az nem föltétlenül azt jelenti, hogy „szelektíven olvastam” a levelét. Azt is jelentheti, hogy csak az az egy mondat érdekel, valamiért az a fontos nekem, esetleg a többivel egyetértek, csak ehhez szeretnék valamit hozzáfűzni stb. És ez miért baj? Ön szerint nem ilyen a vita? Evvel az állásponttal egyetértek, evvel vitatkozom stb. Talán azért haragudott meg, mert valami sértette Önt abban, amit írtam?

Következő kérdései, ill. állításai számomra kissé megmosolyogtatók. Nyilván fiatalsága és levele-

iben is érzékelhető szangvinikus természete diktálta sorait.

Nem kívánom azt javasolni, olvassa el az e témában írott cikkeimet, amelyek bőven szolgálnak (az 1980-as 1990-es évek fordulójára vonatkozó) javaslatokkal. Nem kívánom azzal untatni, hogy 1972-től 1994-ig kiskönyvtárak ügyeivel foglalkoztam Baranyában és Pécsen, és ekkor is jelentek meg írásaim ezek gondjairól, javaslatokkal együtt. Azzal sem szeretném untatni, hogy a KKDSZ egyik alapító tagjaként a könyvtárosok érdekvédelmében is szerettem volna valamit elérni. (Ma már nem vagyok szakszervezeti tag sem, de ez más ügy. Nyilván nem azért hagytam ott a szakszervezetet, mert nem volt véleményem vagy javaslatom.) Ha írásaimat ismerné (ne értsen félre, jelentéktelen szösszenetek, nem kell ismerni őket, csak nem árt, ha már egyszer vitázik velem), nyilván tudná, hogy volt javaslatom is. Nem is egy.

Huszonkét évig volt tapasztalatom a kiskönyvtárak ügyében. Huszonkét évig igyekeztem tenni valamit értük. Sokszor konfrontálódva az akkor még korántsem „toleráns” hatalommal. Talán a koszon kívül valami „ragadt” rám, miközben – ha hiszi, ha nem – több százezer könyvet raktam egyik letétből a másikba, egyik raktárból a másikba kollégáimmal, az éppen érvényes ukáz szerint. És vitatkoztam és javasoltam és igyekeztem valamit elérni az állandó átalakulások zűrzavarában.

1972 előtt, jó 15 évig, egy 1200 fős kis falu – a szülőfalum – könyvtárának ügyeit ismertem, „A-tól Z-ig”-ig olvasott könyveivel együtt. Most ez a kis közösség 600 lelket sem számol. Mint olyan sok más magyar falu, valahogyan „összement”. Ahogyan összeomlik a vidék, úgy omlik össze a könyvtárügye is. Bonyolult és nagyon is egyszerű kérdés ez egyben, mert átpolitizált. A lényege szerintem: akarja-e a politika a vidék erősítését, a falvak fenntartását vagy sem? Mert ha nem, ha azok elsorvasztásán munkálkodik, vagy csak rövidlátó volta miatt hagyja őket sorvadni, akkor a falusi könyvtáraknak „annyi”. Mondhatunk mi, amit akarunk...

Hogy ki, mit tett a kiskönyvtárak „modernizálásáért”, megmentéséért, ne adj Isten felszámolásáért, azt én, tapasztalatból, nagyon jól tudom. De az én rövid „üzenetem” nem erről szólt. Ezért hát ezt hiába hiányolja belőle.

Kiváló tisztelettel köszönti egykor volt (révfülöpi) olvasójaként is: Pintér László.

(Összeállította: Fejős László)

Reflexiók a Katalistón kialakult szakmai vitához a „későn kapcsoló” kiskönyvtárak megszűnéséről

Szubjektív gondolatok – egy

A törvény (1997. évi CXL.) az ellátás törvénye, a fenntartók azonban a mai napig még nem ellátásban, hanem intézményben gondolkodnak. Miért is?

Bármilyen meglepő, fenntartani egy könyvtárat, értsd ebben az esetben 15–20 négyzetméter, nyáron fűtve, nyitva heti 2–3 órában, könyv évi 15 db (ajándék a Sorostól), technika annyi, mint a komaasszony spájzában, azaz ég egy lámpa, meg egy közhasznú munkás, szóval ettől olcsóbban nem igen lehet kijönni! Azaz mégiscsak az önálló intézmény fenntartása a legjobb. (Értsd: legolcsóbb.)

Meg különben is, könyvtár régen is volt. Most is van 4–5 ezer könyv, sőt 8–10 vagy még több ezer jó pár helyen, ez pedig szép szám egy kistelepülés számára. A könyv meg a könyvtárban van, ez természetes. Miért is kéne ezen változtatni?

Szubjektív gondolatok – kettő

Sorvadnak a kiskönyvtárak? Miért? Sorvad-e az utca melletti vadcseresznye? Nem igazán. Ugyanúgy vadcseresznyt terem, mint tavaly, s mint évekkkel előtte, s ugyanúgy ehetetlen a termése. Se rosszabb, se jobb, csak ehetetlen. Hát a kiskönyvtárak sincsenek másképp.

A helyzet nem akut, és nem drámai. Legalábbis nem most vált azzá. A postahivatal, az más. Ha arra már a holló sem jár, akkor az a világ vége. De lehet, hogy csak meg kell szokni, mint a fagyis autó dallamkürtjét – „dó mi ré fá mi szó dó” – a „motoros holló” (= postautó) hangját, ami majd így károg: Itt a posta keljen fel! Nyugdíjat hoztam lájf, na-ná-ná-ná-ná.

Objektív reflexiók, avagy mi történt a kistelepülési könyvtári ellátás fejlesztése érdekében az elmúlt években (Vázlatosan)

1. Az 1997. évi CXL. törvény keretet teremt a könyvtári ellátás, ennek részeként a kistelepülési könyvtári ellátás megoldására, ami tudván tudva megoldatlan. Azaz ne kérjük ma a tegnapi napon és a tegnapi nap munkásain azt számon, ami évtizedek óta megoldatlan. Idézzük csak fel Bereczky László gondolatait 1968-ból (kiemelés tőlem):

„Ideje néhány makacs illúzióval leszámolnunk. Ilyen önámítás, hogy a közművelődési könyvtári rendszerünk a legkisebb falvak lakóinak is biztosítja a számukra szükséges irodalmat. A falusi